

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Василега П.А.

аспірант,

*Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка*

ТЕНДЕНЦІЇ ЗАХВОРЮВАНОСТІ НА ГРВІ СЕРЕД ДИТЯЧОГО НАСЕЛЕННЯ

На сьогодні проблема поширення ГРВІ серед дитячого населення привертає все більше уваги дослідників, що обумовлено значним вкладом ГРВІ в структуру дитячої захворюваності. Глобальність поширення, змушує розглядати не тільки медичні а й соціально-економічні аспекти захворювання.

Так, безпосередньо серед населення в Україні у сезон 2015–2016 рік захворіли майже 15 % всього населення, до 250 тисяч госпіталізовані, 67.1% з яких припадає на дітей віком до 17 років. Порівняння даних захворюваності в період з 2011–2015 вказує на загальне збільшення кількості хворих, та летальні наслідки [1]. За даними Міністерства охорони здоров'я на ГРВІ у період з 2010–2019 зареєстровано понад 27,5 мільйони випадків захворювань дітей віком 0-17 років. Інфекції верхніх відділів дихального тракту є серйозною проблемою охорони здоров'я, що пов'язано з їх поширенням, що особливо відмічається серед дитячого населення.

Можливість захворювань дітей на ГРВІ обумовлюється рядом об'єктивних та суб'єктивних факторів. Фізіологічний стан організму, імунізація населення, екологічні та економічні умови тощо. Аналіз структури дитячої захворюваності в Україні розглянуті в працях вітчизняних науковців. Березовський В.Я. та Літовка І.Г. відмічають зростання кількості випадків захворювань дихального тракту на 30-31%. Мельник Х.В., Метейко Г.Л. встановили наявність бактеріальних ускладнень у 92% дітей, які хворіють на ГРВІ [3].

Моїсєнко Р.О., Дудіна О.О., Гойда Н.Г. (2017) відмічають, що у структурі захворюваності дітей 0-17 років у 2015 році переважали хвороби органів дихання (67,11%), покривів тіла (5,14%), деякі інфекційні та паразитарні хвороби (3,58%), травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх чинників (3,87%), хвороби органів травлення (3,6%), ока та його придаткового апарату (3,39%) [5].

Це узгоджується з дослідженнями Калабухи А.С. за результатами статистичних даних хвороби органів дихання посідають перше місце серед патології внутрішніх органів у дітей молодшого шкільного віку, що становить біля 80% усіх захворювань. Дані досліджень ДУ «Інститут

охорони здоров'я дітей і підлітків НАМН України» вказують на значне погіршення показників здоров'я дітей за період навчання в школі [3].

Спостереження за учнями у процесі навчання відмічає зменшення кількості школярів з I групою здоров'я від 10.1% на початку першого класу до 3.85 наприкінці молодшої школи та до 1.5% у кінці п'ятого класу ($p < 0.05$). Також зменшується чисельність II групи здоров'я з 59.7% до 46.2% за рахунок чого збільшується кількість учнів III групи з 30.2% до 49.4%. Подібні тенденції зберігаються при переході до основної школи: III група 58.0% перевищує II групу 49.3% ($p < 0.05$) [5].

Оскільки легені є ключовим елементом системи транспорту кисню, будь-яка хвороба, що вражає органи дихання, буде впливати на характер реакції організму дитини на фізичні навантаження. Що безумовно відображається на фізичній підготовленості та характері рухової активності дітей та дорослих. В свою чергу фізичне навантаження також впливає на стан здоров'я хворого з хворобами дихального тракту [2].

Відмічено, що епідемія грипу супроводжується збільшенням соматичних захворювань, збільшенням смертності, що реєструється серед груп ризику. Зараз проблема поширення ГРВІ набуває особливої актуальності у зв'язку з наявною пандемією коронавірусу COVID-19 та введенням карантинних обмежень.

Заключочна інформація центру громадського здоров'я щодо підсумків сезону з ГРВІ за 2019–2020 роки (від 22.06.2020) відмічає, що на ГРВІ перехворіло 4.9 млн. громадян (12.9% населення), з них 63% діти віком 0-17 років. Зареєстровано 71 летальний випадок серед дітей до 17 років. Було госпіталізовано більше 160000 осіб, серед них 72.1% становлять діти 0-17 років. Найбільший відсоток госпіталізацій відмічений серед дітей віком 0-4 роки (68.85%).

Станом на перший тиждень 2021 року за даними Центру громадського здоров'я (від 12.01.2021) показник захворюваності на ГРВІ становить 234,6 на 1000000 населення відповідно. Інтенсивний показник захворюваності на ГРВІ на 8,5% більше показників за аналогічний період минулого сезону, госпіталізовано 36696 осіб, серед яких діти 40.2% віком 0-17 років. В популяції циркулюють штами A(H1N1)pdm09, SARS-Cov-2, коронавіруси типів OC-43 і NKU-1, риновірус.

Станом на 18 тиждень 2021 року (03-09.05.2021) центр громадського здоров'я повідомляє (12.05.2021) інтенсивність показників здоров'я на ГРВІ становить 302,2 на 100000 населення відповідно. Інтенсивний показник захворюваності на ГРВІ на 32.1% вище показника за аналогічний період минулого сезону. В період з 28.09.2020 – 09.05.2021 перехворіло 16.8% населення. Відмічено циркуляцію A(H1N1)pdm09, SARS-Cov-2, коронавіруси типів OC-43 і NKU-1, NL-63, риновіруси, бокавіруси, метапневмовіруси.

Серед всього спектру можливих захворювань дітей, інфекційні патології займають одну з домінуючих позицій за кількістю хворих. В свою чергу, гострі вірусні респіраторні інфекції (ГРВІ) – захворювання займають перше місце в структурі інфекційних захворювань. Епідемічна ситуація в світі

загалом характеризується поступовим зростанням враження всіх вікових груп населення. Найбільш вразлива категорією є діти віком 0-17 років, що обумовлено певними віковими особливостями.

Список використаних джерел:

1. Артемчук О.О. Смертність від грипу серед населення України в епідемічному сезоні 2015–2016 рр. / О.А. Артемчук, Т.Т. Дихановська, Р.А. Родина, І.В. Демчишина // Актуальна Інфектологія. – 2017. – № 5. – С. 209–212.
2. Бар-Ор О. Здоровье детей и двигательная активность: от физиологических основ до практического применения / О. Бар-Ор, Т. Роуланд; пер. с англ. И. Андреев. – К.: Олимп. л-ра, 2009. – 528 с.
3. Калабуха А.С. Аналіз захворюваності органів дихання та рівня фізичної активності у дітей молодшого шкільного віку / А.С. Калабуха // Український журнал медицини, біології та спорту. – 2019 – Т. 4. № 4(20). – С. 251–257.
4. Михайлюк О. Рівень Соматичного здоров'я школярів / О. Михайлюк // Молода спортивна наука України, 2011. – Т. 2. – С. 164–168.
5. Моїсееко Р.О. Аналіз стану захворюваності та поширеності захворювань у дітей в Україні за період 2011–2015 роки / Р.О. Моїсееко, О.О. Дудіна, Н.Г. Гойда // Современная педиатрия. – 2017. – № 2(82). – С. 17–27.

Дядичко В.Г.

кандидат біологічних наук, старший науковий співробітник,

Харитонova Ю.В.

провідний інженер,

*ДУ «Інститут морської біології
Національної академії наук України»*

ОБГРУНТУВАННЯ КІЛЬКІСНИХ ПОКАЗНИКІВ СТАНУ ТРАНЗИТНИХ ВОД ЗА ПОКАЗНИКАМИ ЗООПЛАНКТОНУ

Антропогенний вплив різного типу, що приводить до евтрофікації та забруднення водойм, змінює основні характеристики всіх компонентів водної екосистеми. Одним з найважливіших компонентів, структурно і функціонально пов'язаних з іншими, є угруповання зоопланктону. Згідно MSFD, новий підхід для визначення якості водного середовища ґрунтується на більшій значущості біологічних показників в порівнянні з хімічними. Крім того, для більш детальної оцінки якості води, відповідно до Водної Рамкової Директиви (Water Frame Directive – WFD), стали використовувати п'ятибальну шкалу: висока (High), добра (Good), середня (Moderate), низька (Poor), погана (Bad) якість [1; 2; 9].